

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Svmmarivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

TITVLVS XXIII.

De sententiæ excommunicationis.

S V M M A R I V M.

- 1 Excommunicari a solo Notario, etiam ecclesiastico, quamuis ex pacto processerit, nemo potest.
- 2 Irregularis est missans in altari interdicto.
- 3 Monitus sub pena excommunicationis lata sententiæ cōtrafaciendo excommunicatus est, vitandus tamen non est, antequam audiatur.
- 4 Excommunicatio sine monitione lata est iniusta, sed valida, nisi in casibus a iure expressis.
- 5 Excommunicatio in solos Christianos fertur.
- 6 Excommunicatus nominatim ab homine, per Cruciatam parte non satisfacta, absolui nequit.
- 7 Excommunicatus specialiter ab homine, a quo absolui possit.
- 8 Excommunicatus non est per monitorium, qui non reuelat, quando scit petentem non habere ius.
- 9 Complices dantes pro gratia, non denunciantes, penam non incurrunt.
- 10 Excommunicatio lata a delegato, qui copiā suæ commissionis petenti non dat, est nulla.
- 11 Declaratoria excommunicationis eam non continet.
- 12 Vicarius generalis episcopi excommunicati, nec excommunicatus est, nec vitandus.
- 13 Communicans cum excommunicato denunciato in ijs, quæ ad salutem spectant, non est excommunicatus.
- 14 Absoluere ab excommunicatione Papæ reservata potest episcopus pauperes mendicare non asuetos.
- 15 Absolui qui propter impedimentum veniendi Romam potest a percussione clericum, etiam a quacunque alia reservata poterit.
- 16 Facultas episcopi per Conc. concessa, per Bullam cense derogata est.
- 17 Episcopus excommunicatis declaratis, quando excommunicatio est reservata, facultatem Diuinis interessendi dare non potest.
- 18 Legatorum Apostolicarum facultas excommunicatos absoluenendi qualis, de qua est eis credendum.
- 19 Episcopi contra officiales, vel Nuncios Papæ procedere non possunt.
- 20 Excommunicatio in Capitulum, & culpabiles, quos ligat.
- 21 Intimatio facta canonicis capitulariter non congregatis, non est legitima.
- 22 Collationes beneficiorum factæ a Capitulo suspensio & nō declarato, valent.
- 23 Excommunicatio contra Capitulum, vel Collegium lata, nihil addito de singularibus, est nulla.
- 24 Sepeliri in loco sacro Canonicus culpabilis potest, si non erat denunciatus.
- 25 Ius dicere sine iurisdictione nemo potest.
- 26 Bulla Censuræ fertur in laicos ratione peccati, cuius censura ad Papam pertinet.
- 27 Excommunicato expedit fidem absolutionis obtentæ in foro conscientie, & quomodo illam habere possit.
- 28 Confessarius monere tenetur beneficiarium excommunicatum occultè quod restituat distributiones.
- 29 Licentia suscipiendi ordines per excommunicationem subsecutam non cessat.
- 30 Vicarius foraneus approbatum audire ex causa confessiones prohibens, non peccat.
- 31 Excommunicatus est, per se, vel alium literarum executionem impediens, seu ratam habens.
- 32 Triremes fabricans pro Turcis, an, & quando peccat.
- 33 Iurisdictionem laicus in dignitate ecclesiastica usurpans, in Bullam Censuræ incidit.
- 34 Literas ad Papam a Regulari directas, Prælati aperiens, non est excommunicatus.
- 35 Excommunicationem non incurrit, qui fructus clericum debitoris sui stantes penes laicum per Iudicem laicum sequestrari facit.
- 36 Fructus beneficii tanquam creditor capiens non excommunicatur.
- 37 Promittens aliquid pro gratia, excommunicatur.
- 38 Excommunicationem non incurrit vadens ad domum Cardinalis ad dandum domui insultum.
- 39 Excommunicatus non est tangens episcopum absque intentione mala.
- 40 Excommunicatus est percutiens clericum aliter, quam pro defensione propria, vel proximi, & cum moderate.
- 41 Excommunicatus publicus censendus est, qui coram maiori parte conuentus clericum a sede expellit, vel brachio violenter trahit.
- 42 Clericum casu cum vxore inuentum occidens, non est excommunicatus, secus si ex precedente maturo iudicio id faciat.
- 43 Prælati correctionis causa, subditos per se, vel per alios verberare possunt sine excommunicatione.
- 44 Episcopi a casibus, & censuris, ante, & post Concilium Papæ reservatis, absolui in foro conscientie possunt.
- 45 Clericos arma portantes si apparitores capiant, nec peccant, nec excommunicantur.
- 46 Subdiaconum incarcerans, & tanquam testem, & principalem examinans, in Bullam Censuræ non incidit.
- 47 Dantes aliquid pro gratia, an penas incurrant.
- 48 Ignorantia an a penis excuset, & a quibus.
- 49 Excommunicatus est res alienans Ecclesie.
- 50 Cadavera humana exentorantes excommunicantur.
- 51 Monasterium ingredi cogens, ingressu non secuto, non est excommunicatus.
- 52 Excommunicantur quoquo modo cogentes puellas intrare Monasterium.
- 53 Bannitos receptantes, vel adiuvantes, qui excommunicantur.
- 54 Excommunicatus nō est receptans quem dubitat esse Bannitum famosum.
- 55 Excommunicatus non est ad Moniales scribens, si ad eas epistola non perueniat, peccat tamen.
- 56 Missam simoniaci non denunciari audiens non peccat.
- 57 Suspensio censetur Prælati, subditum in scriptis ministrare in ordinibus prohibens, secus quando verbo tantum.
- 58 Suspensio ab officio generalior est, quam suspensio a Diuinis.
- 59 Suspensus a Diuinis, sicut prius, potest confiteri, & communicare.
- 60 Excommunicatus ante denunciationem non est evitandus.
- 61 Suspensio ex notorio concubinato tollitur per penitentiam, sed non irregularitas.
- 62 Irregularitas per clausulam. [Absolutes te a censuris.] non tollitur.
- 63 Irregularem non facit defectus partis membri, nisi causet deformitatem, aut usum ordinis impediat.
- 64 Irregularitatem dispensabilem incurrit, archibusum rotæ non flexa super scanno dimittens, morte secuta.
- 65 Suspensus ab altaris ministerio, fructus beneficii percipere potest.

- 66 Episcopus in aliena diœcesi sine licentia corporalia benedicens suspenſus est.
- 67 Irregularis non est Diaconus, qui præſente, & annuente parochio puerum baptizat.
- 68 Irregularis est, ad sacerdotum ante etatem promotus.
- 69 Excommunicatus, & interdicitur ministrans, duas irregularitates incurrit, quarum una sine altera tolli potest.
- 70 Femina ex Papa privilegio excommunicare potest.
- 71 Excommunicationem non incurrit, qui legendo charitatem, iratus clericum, qui eam legere volebat, tangendo repellit.
- 72 Cartilagine auris carens, quomodo irregularis sit.
- 73 Excommunicatio absolute in capitulum lata, non valet, sed suspensio sic.
- 74 Gratia reuſuſatio per sordes promiſſas obtenta, qualiter faciendâ.
- 75 Donans Cardinali aliquid, ut eueniente vacantia, suo, & aliorum voto, suffragetur tertio, est Simoniacus.
- 76 Extraneus Greg. XIII. lata contra extraneos graui, qualiter intelligenda.
- 77 Suspensi, & interditi simpliciter, non sunt prohibiti prædicare.

DECISIO VI.

Ex conf. 6. [alias] 49.
11. 48.

EXcommunicatus ab homine nominatim, per Bullam Cruciatæ confessario, non præmissa partis satisfactio, absolui nequit, & absolutio aliter facta non valet, & celebrando, irregularitatem incurrit.

DECISIO VII.

EXcommunicatus specialiter ab homine non nisi ab excommunicante, vel successore, vel superiore eius absolui potest, sed neque id illi facere possunt, nisi satisfacta, vel consentiente parte aduersa.

DECISIO VIII.

Ex conf. 7. alias 34.

SI alter ex colligantibus super beneficio possideat, & alter sciat, vel probabiliter credat eum non habere ius, non reddendo, nec reuelando fructus ad illud beneficium pertinentes etiam si ad iustitiam possessoris publicari sciat literas monitorias, ut sub pœna excommunicationis latæ sententia reddat, vel reuelet quicumque tenet, vel scit res ad illud beneficium pertinentes intra certum terminum, excommunicationem non incurrit: quia nemo ob literas eiusmodi monitorias reuelare tenetur, quæ iuste credit esse sua, vel ad se, vel ad alterum pertinere, & non ad eum, ad cuius instantiam literæ illæ datæ sunt; Non enim fructus beneficii ei debentur qui canonico titulo caret, & ius non habet, & ideo neque qui eos tenet, illi reddere, neque qui illos ab alio teneri nouit, ei reuelare tenetur; secus autem si dubitet, vel leuiter credat, an sibi, vel alteri colligantibus ius esset; tunc enim non reddendo, vel non reuelando in excommunicationem incidit, cum in dubio credendum sit beneficii fructus ad possessorem bonæ fidei pertinere. Arg. l. illud. ff. de petit. hæc.

DECISIO IX.

Ex conf. 8. alias 40.

EXtraneus Gregor. XIII. inci. Ab ipso Pont. edi. Ann. 1574. quæ obligat ad denunciandum eos, qui sciunt aliquem esse in culpa transgressionis illius eo quod promiserit, dederit, vel acceperit pecuniam, vel aliquid aliud pro gratia obtinenda; quamuis ex vi verborum ad denunciandum complices extendi videatur, ex mente tamen legislatoris ad solum principalem transgressorem denunciandum, vel ad summum ad solos illos, qui principales actores in dando, vel accipiendo fuerunt, extenditur; quoad alios vero complices denunciandos non est recepta. ex Nauar. in Man. c. 23. num. 62.

DECISIO X.

Ex conf. 9. alias 5.

EXcommunicatio a delegato lata, qui copiam commissionis suæ petenti dare non vult, non solum iniusta, sed etiam nulla censenda est. ex Innocent. in cap. venerabilis, num. 5. de censib.

DECISIO XI.

Ex conf. 10. alias 3.

Iudex debitorem monens ut sub pœna excommunicationis soluat, si illo non solvente, nec comparente, nec allegante cur soluere non debeat, idem iudex declaratoriam decerni iubeat, quæ excommunicatus declaratur, nullo alio modo sententia excommunicationis lata, talis debitor se excommunicatum non esse iuste credere potest cum neque primum monitorium excommunicationem contineat, sed eius comminationem, ita Gloss. in c. 1. de sagitar. neque mandatum declaratorium, quia declaratoria excommunicationis eam non continet, sed quod factum est, declarat. l. Here des. palam, §. 1. ff. de test. & ante declaratoria cum excommunicatum non fuisse constat.

D E.

DECISIO I.

Ex conf. 1. alias 51.

EXcommunicari à solo Notario, etiam ecclesiastico, quamuis ex pacto procedat, ad dicta clausula, ut nisi contenta intra diem constitutum adimpleat, excommunicationem latæ sententiæ incurrat; nemo potest, siue clericus, siue laicus fuerit; Quando quidem excommunicatio in aliquem sine iurisdictione ecclesiastica ferri nequit. c. L. & G. de offic. deleg. Notarius autem etiam Ecclesiasticus, quatenus est talis, nec iudex est, nec vllam iurisdictionem habet, & ideo nec absolute, nec sub conditione, si vsque ad talem diem non soluerit, debitorem excommunicare potest.

DECISIO II.

Ex conf. 2. alias 11. de cler. excomm. ministr.

Celebrans in altari interdicto, sicut si in ecclesia interdicta celebraret, irregularis efficitur; cum celebrans in loco interdicto, irregularis sit; c. Is qui. de sent. excomm. in 6. altare autem est locus, immo locus, ubi celebratur.

DECISIO III.

Ex conf. 3. alias 2.

Monitus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, contra monitionem peccans, excommunicatus est, non tamen ab aliquo, donec per suum iudicem competentem citatus, & auditus denunciatur esse excommunicatus, euitandus est. Extr. Ad euitanda. Martini V. & Nau. in Man. c. 27. num. 35.

DECISIO IV.

Ex conf. 4. in vtrisque.

Quamuis excommunicatio maior pro culpa preterita sine monitione ferenda non sit, ex Nau. in Man. c. 27. nu. 2. 9. & 11. & habetur c. omnes. 16. q. 7. & c. Sacro. de sent. excomm. & Conc. Trid. sess. 25. c. 3. de ref. & sine monitione lata, iniusta sit, valida tamen est nisi in casibus a iure expressis; c. si episcopus 11. q. 3. & c. Sacro. & ibi gloss. de sent. excomm. & sic excommunicatus absolutione regulariter indiget, & ante absolutionem celebrans, irregularis efficitur.

DECISIO V.

Ex conf. 5. alias 52.

EXcommunicatio in solos Christianos baptizatos, mortales, & superiores habentes ferri potest, cap. omnis Christianus. 11. q. 3. & Nau. in Man. c. 27. num. 13.